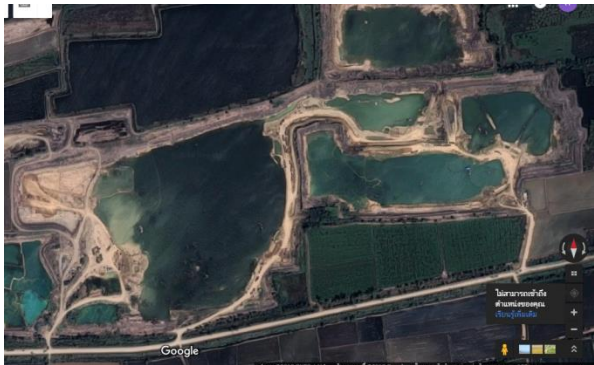
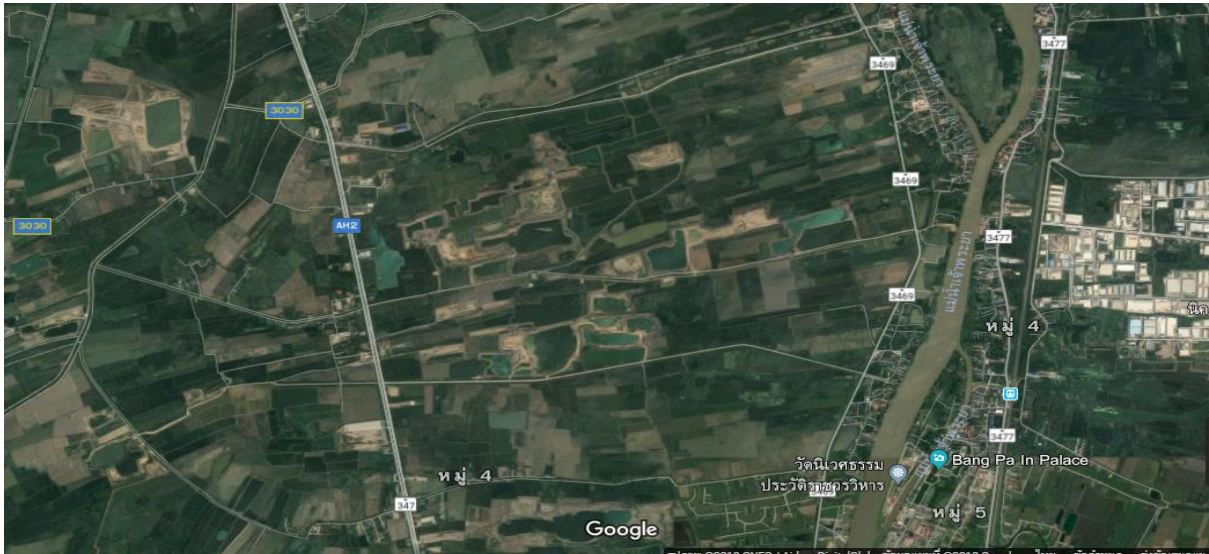

ผลกระทบจากบ่อดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อการประปานครหลวง

สวน.กพน.ฝคภ.

จากเหตุการณ์ขบวนการชาวนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพร้อมตัวกันทำหนังสือร้องเรียนความเดือดร้อนจากผู้ประกอบการบ่อทรายและบ่อดินในพื้นที่ ปล่อยน้ำเค็มลงพื้นที่ของชาวนา ทำให้หน้าข้าวกว่า 2,000 ไร่เสียหายเกือบทั้งหมด อีกทั้งชาวบ้านที่ใช้น้ำได้รับความเดือดร้อนจากน้ำเค็มไหลลงคลองชลประทาน บริเวณดังกล่าวมีสภาพชั้นดินเค็ม เมื่อมีการขุดบ่อดินและมีน้ำขังในบ่อ จึงต้องลักลอบระบายน้ำที่ขังสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ปี 2560 ที่ผ่านมาพบบ่อดินเพิ่มขึ้นในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก

ภาพถ่ายดาวเทียมบ่อดินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา Google Map)

การวัดค่าความเค็มวัดจากค่าการนำไฟฟ้าของน้ำใต้ดิน หากเกินกว่า 2 เดซิซีเมนส์ต่อเมตร (dS/m) หรือ 2,000 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ($\mu\text{S}/\text{cm}$) ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จึงจัดว่าเป็นดินเค็ม ยกตัวอย่าง เช่น น้ำในบ่อน้ำบริเวณบ้านดอนรัก อ.สามโก้ จ.อ่างทอง ที่ระดับความลึกมากกว่า 50 เซนติเมตร มีค่าการนำไฟฟ้า 2,900 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร

ในประเทศไทยดินเค็มพบกระจายอยู่ทั่วไปในภาคกลาง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เคยมีน้ำทะเลท่วมถึง การแพร่กระจายของดินเค็ม มี 2 สาเหตุ คือ

1. เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลซึ่งเป็นไปอย่างช้าๆ

2. เกิดจากการกระทำของมนุษย์ แบ่งเป็น

2.1 เกษตรกรสูบน้ำใต้ดินเค็ม (300-4,000 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร) ขึ้นมาปลูกพืชหลายปีต่อเนื่องกัน

2.2 การใช้น้ำชลประทานมากเกินไป ทำให้ระดับน้ำใต้ดินเค็มซึ่งเคยอยู่ลึก ขึ้นมาใกล้ผิวดินมากขึ้น หรือเกลือที่มากับน้ำชลประทานจะสะสมในดิน ทำให้ดินเค็มได้ จึงควรใช้น้ำอย่างประหยัด

2.3 การขุดหน้าดินไปขาย ทำให้ตะกอนน้ำเค็มซึ่งเคยอยู่ลึกขึ้นมาใกล้ผิวดิน เนื่องจากเกลือละลายน้ำได้ดี น้ำจึงพาเกลือไปสะสมในที่ต่างๆ ดินเค็มจึงแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

สำหรับการประปานครหลวงนั้น มีการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปาเป็นประจำ โดยความเค็ม (Salinity) และการนำไฟฟ้า (Conductivity) เป็นหนึ่งในพารามิเตอร์ที่ตรวจสอบ นอกจากนี้ เมื่อมีข่าวระบายน้ำเค็มจากบ่อดินสู่พื้นที่ไร่นา นักวิทยาศาสตร์ การประปานครหลวงจึงออกสำรวจคุณภาพน้ำพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อประเมินสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากผลการสำรวจ พบว่าน้ำในคลองบางฝัซึ่งอยู่ติดกับบ่อดินมีค่าการนำไฟฟ้า 1,914 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร โดยปกติแม่น้ำเจ้าพระยามีค่าการนำไฟฟ้าอยู่ระหว่าง 200 - 400 ไมโครซีเมนส์ต่อเซนติเมตร ดังนั้น หากมีการปล่อยน้ำจากบ่อดินอย่างต่อเนื่องในฤดูแล้ง อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำเจ้าพระยาที่จะนำมาผลิตน้ำประปาได้

นอกจากนี้ การประปานครหลวงมีระบบตรวจวัดคุณภาพน้ำอัตโนมัติในแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อติดตามคุณภาพน้ำตลอดเวลา ซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงได้ด้วยตนเองตลอด 24 ชั่วโมง ทางเว็บไซต์ <http://rwc.mwa.co.th/>

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมที่ คลินิกน้ำสะอาด <https://www.facebook.com/mwacleanwater/>

ที่มา 1. หนังสือ “ดินเค็มในประเทศไทย” ดร.สมศรี อรุณินท์

2. Thaich8

3. Google Map

บ่อดินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา: thaich8)